

РЕШЕНИЕ

№ 5730

гр. София, 29.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 13.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **5099** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК във вр. чл. 76, ал.5 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).
Образувано е на основание изпратена от РЗОК – Б. постъпила жалба от „Многопрофилна болница за активно лечение Сърце и Мозък“ ЕАД, [населено място], депозирана чрез процесуалния му представител адв. К. от САК, срещу Заповед № РД-25-593/02.05.2023 г., издадена от Директора на РЗОК – Б., в частта по т.4, 5 и 6. Със същата в обжалваната част на лечебното заведение са наложени три санкции финансова неустойка, всяка от които по 200 лева, за установени 3 нарушения на НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г. на условията и реда за оказване на медицинска помощ. В жалбата се твърди нищожност на обжалваната заповед, поради липса на материална компетентност при издаването ѝ. Изложени са твърдения за допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, на материалноправните норми и несъответствие с целта на закона. Според оспорващия компетентността да наложи санкция по въпросите, касаещи правата на пациентите, регламентирани в Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ е на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, а не РЗОК – Б.. Твърди, че по изразеното от лечебното заведение възражение не е получен отговор, като заповедта е издадена без да бъде сформирана арбитражна комисия. Счита, че описаните правни основания за налагане на санкциите на лечебното заведение са неясни, непълни, бланкетни и следователно противоречащи на изискванията на закона. В тази връзка излага доводи, че дори да може да се установи коя от хипотезите

е имал предвид органа, че е нарушена, непълното посочване на правно основание и липсата на конкретизиране на хипотезата представлява липса на мотиви и е съществено процесуално нарушение. Твърди, че не се касае за нарушение на условията, нито на реда за оказване на медицинска помощ, защото пациентите са били хоспитализирани и лекувани и не е налице нарушение на диагностично-лечебните алгоритми при всеки един от тях. Излага доводи, че за констатациите в точки от 4 до 6 проверяващите неправилно са приели, че има неправомерно доплащане от пациентите, тъй като същите са доплатили суми за допълнително поискани услуги, за които пациентите са подписали декларации. Исква се от съда да обяви заповедта за нищожна поради липса на материална компетентност при издаването ѝ или отмяна на оспорения акт. Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът по жалбата, Директора на РЗОК – Б., чрез процесуалния си представител ст. юрисконсулт Р. П., оспорва жалбата с доводи за нейната неоснователност. Съображения за законосъобразност на оспорения акт са изложени в представени писмени бележки. Претендира присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната административна преписка.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени приетите по делото писмени доказателства, приема за установено следното:

Жалбоподателят е лечебно заведение по смисъла на чл.9, ал.1 от Закона за лечебните заведения и в това си качество е сключил с Националната здравноосигурителна каса /НЗОК/ Индивидуален договор с № 022103/18.02.2020 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и извършване на амбулаторни процедури.

Със Заповед №РД-25-1591/08.11.2022 г.на Директора на РЗОК – Б., издадена на основание чл.20, ал.1, т.1 и чл.72, ал.2 от ЗЗО, е наредено извършването на тематична проверка на „Многопрофилна болница за активно лечение Сърце и Мозък“ ЕАД, с адрес на лечебното заведение [населено място], [улица] по изпълнение на договора на лечебното заведение за оказване на болнична медицинска помощ, в съответствие с НРД за МД за 2020 – 2022 г. Определени са длъжностните лица, които да извършат проверката. Заповедта, видно от отбелязаното в нея, е връчена на представляващия лечебното заведение на 08.11.2022 г.

Въз основа на тази заповед е извършена проверка, за което е съставен протокол №1294/30.11.2022 г. В протокола е отразено, че проверяващите са констатирани три /т.1,2,3/ нарушения на изискванията за работа с медицинска документация към История на заболяване /ИЗ/ №11248, ИЗ №11678 и ИЗ №11028, за които е прието, че не е попълнен задължителния реквизит „Хранителен режим“, съгласно изискванията на „Указание за попълване на История на заболяването“ – Приложение №2Б „Първични медицински документи“ към НРД за медицинските дейности за 2020 - 2022 г.

По т.4 е констатирано неправомерно изискано доплащане от пациента Ш. Х. Р., хоспитализиран за периода от 11.10.2022г. до 15.10.2022г., с ИЗ № 10862 по клинична пътека /КП/ №20.1. Съгласно изготвена справка от лечебното заведение, пациента е заплатил сума в размер на 50.00 лв. /2 дена x 25.00 лв./ за допълнително поискани услуги „Подобрени битови условия“. При извършената проверка проверяващите не са установили декларации в писмен вид, удостоверяващи избор на допълнително

поискани услуги към ИЗ № 10862. Установено е, че от приложената в ИЗ №10862 декларация се вижда, че пациентът е запознат с ценоразписа на услугите в лечебното заведение, но не се е разписал за избор срещу желаната услуга. Проверяващите са приели, че сумата в размер на 50.00 лв. е заплатена от пациента неправомерно.

По т.5 е констатирано неправомерно изискано доплащане от пациента К. Т. П., хоспитализирана за периода от 04.10.2022 г. до 07.10.2022 г., с ИЗ № 10538 по КП №20.1. Съгласно изготвена справка от лечебното заведение, пациента е заплатил сума в размер на 25.00 лв. /1 ден x 25.00 лв./ за допълнително поискани услуги „Подобрени битови условия“. При извършената проверка проверяващите не са установили декларации в писмен вид, удостоверяващи избор на допълнително поискани услуги към ИЗ №10538. Установено е, че от приложената в ИЗ №10538 декларация се вижда, че пациента е запознат с ценоразписа на услугите в лечебното заведение, но не се е разписал за избор срещу желаната услуга. Проверяващите са приели, че сумата в размер на 25.00 лв. е заплатена от пациента неправомерно.

По т.6 е констатирано неправомерно изискано доплащане от пациента А. С. Ч., хоспитализирана за периода от 05.10.2022 г. до 08.10.2022 г., с ИЗ №10597 по КП №123. Съгласно изготвена справка от лечебното заведение, пациента е заплатил сума в размер на 25.00 лв. /1 ден x 25.00 лв./ за допълнително поискани услуги „Подобрени битови условия“. При извършената проверка проверяващите не са установили декларации в писмен вид, удостоверяващи избор на допълнително поискани услуги към ИЗ №10597. Установено е, че от приложената в ИЗ №10597 декларация се вижда, че пациента е запознат с ценоразписа на услугите в лечебното заведение, но не се е разписал за избор срещу желаната услуга. Проверяващите са приели, че сумата в размер на 25.00 лв. е заплатена от пациента неправомерно.

Протокол № 1294/30.11.2022 г. е връчен на упълномощено лице от ЛЗ на 02.12.2022 г. Видно от приложеното по лист 26 от делото становище, от ЛЗ е постъпило писмено възражение по направените в протокола констатации в 7-дневен срок от връчването му.

С писмо изх. №62-01-4/06.01.2023 г. и във връзка с постъпилото възражение от ЛЗ на БЛС е дадена възможност да посочи представители от квотата на РК на БЛС – Б., които да участват в арбитражна комисия, в срока по чл.75, ал.6 от ЗЗО. Няма данни по делото от БЛС да са представени членове в срок.

Изготвен е Доклад вх. №02/РД-25-1591/26.04.2023 г., с който са описани констатираните в Протокол № 1294/30.11.2022 г, нарушения по договора на ИМП. За установените по протокола нарушения са определени санкции в размер на по 200 лв. за всяко нарушение, от т.1 до т.6.

Въз основа на резултатите от извършената проверка и на основание чл.76, ал.4 от ЗЗО и чл. 423, ал.3 и чл.432, ал.5 от НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г. Директора на РЗОК – Б. е издал оспорената в настоящото производство заповед за налагане на санкции, в която констатираните 6 нарушения са подробно описани и приети за установени. Предвид това за 3 от нарушенията на основание чл.416, ал.3, а за останалите 3 на основание чл.414, ал.3 от НРД за МД за 2020 – 2022 г. е наложил на лечебното заведение санкция: финансова неустойка в общ размер на 1200.00 лева за установените нарушения, за всяко от които е посочен размера на санкцията, която е по 200.00 лв., с описание на констатираните нарушения:

По т.1, т.2 и т.3 е прието, че са нарушени чл.55, ал.2, т.5 от ЗЗО, чл.380 от НРД за МД за 2020 - 2022 г., вр. §74 от Договор № РД-НС-01-4-13 от 29 април 2022 г. за

изменение и допълнение на НРД за МД между НЗОК и БЛС за 2020 – 2022 г.

По т.4, т.5 и т.6 е прието, че са нарушени чл.55, ал.2, т.3 и т.7 от ЗЗО, чл.30, т.5, вр. чл.344, ал.1, т.1 и чл.350 от НРД за МД за 2020 – 2022 г.

Към административната преписка са приложени подадените от пациентите декларации, по които са установени нарушенията, за които са наложени процесните санкции по т.4, 5 и 6.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срок. Оспореният акт е връчен на 05.05.2023 г., а жалбата против него е подадена на 19.05.2023 г., при което е спазен предвиденият в разпоредбата на чл.149, ал.1 АПК 14-дневен срок. Насочена е срещу акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност по аргумент от нормата на чл. 59, ал. 13 от ЗЗО. Подадена е от субект – адресат на акта, засегнат неблагоприятно от обективизираното в същия властническо волеизявление. Предвид това съдът счита, че жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, същата е основателна.

В съответствие с изискванията на чл.168 ал.1 от АПК, съдът дължи извършване на цялостна проверка по чл.146 от АПК на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът с издаване на актове от категорията на процесния такъв.

При извършената служебна проверка на законосъобразността на оспорения административен акт съдът приема, че същият е издаден от компетентен орган – Директорът на РЗОК – Б. съгласно чл. 59, ал.13 от ЗЗО. Следователно не е налице отменително основание по чл.146, т.1 АПК.

В хода на административното производство не са допуснати нарушения на процесуалните правила от категорията на съществения, които да са основание за отмяна. Съгласно чл.72, ал.3, вр. ал. 2 служителите на РЗОК - контролори, могат да извършват проверки на територията на съответната РЗОК по заповед на нейния директор или на оправомощено от него длъжностно лице, както и проверки на територията на съответната РЗОК или на територията на друга РЗОК по заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице. Условието и реда за осъществяване на контрол по чл.72, ал.2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 ЗЗО са уредени в Инструкция №РД-16-43 от 09.06.2020 г., изм. и доп. с Инструкция № РД-16-26/19.05.2021 г., изм. с Инструкция № РД-16-17/01.04.2022 г.

Заповедта съдържа необходимото по чл.11, ал.2 от Инструкцията съдържание. Определен е и видът на проверката – тематична. Контролните органи са изпълнили задълженията си, предвидени в чл.74, ал.3 ЗЗО и чл.16 от Инструкцията, като за резултатите от проверката са съставили изискуемия от тази разпоредба протокол, съдържащ изброените в ал.1 на чл.16 от Инструкцията реквизити. Спазени са и останалите изисквания на чл.74, ал.3 ЗЗО и на чл.16 от Инструкцията, като екземпляр от изготвения протокол е изпратен на проверяваното ЛЗ, на което изрично е указана възможността за възражения, разписана в ал.1 на чл.17 от Инструкцията и в чл.74, ал.4 ЗЗО.

Следователно, в административното производство са спазени изискванията на специалната процедура на ЗЗО за назначаване на проверка, за компетентност на контролора, който я е извършил, за извършване на проверката, за съставяне на протокол за резултатите от нея, за връчване на протокола, поради което правото на

участие на проверяваното юридическо лице не е било накърнено в никаква степен. Обстоятелството, че липсва отговор по подаденото от ЛЗ становище-възражение от страна на РЗОК – Б. не е основание за отмяна на оспорвания акт. В нормативната уредба липсва задължение за органите на РЗОК да отговарят на възражения/становища срещу протокол от проведена проверка. Преценката на административния орган в случая е направена с издадената Заповед за налагане на санкции, където се съдържа аргументация за неоснователността на възражението.

Неоснователно е и възражението на жалбоподателя относно несформирането на арбитражна комисия, до колкото същата не е задължителна предпоставка за издаване на процесната заповед. Съгласно разпоредбата на чл.76, ал.4 от ЗЗО в случай че съответните районни колегии на съсловните организации на лекарите не са посочили свои представители в сроковете по чл.75, ал. 6 за създаване на арбитражна комисия, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите, без да е необходимо становището по чл.74, ал.4 да бъде разглеждано от такава комисия.

По отношение на приложението на материалния закон, настоящият съдебен състав намира следното:

Съдебната проверка по чл.146, т.4 от АПК за противоречие на оспорения акт с материалноправни разпоредби се извършва въз основа на мотивите, изложени в административния акт и данните по административната преписка. В тази връзка предмет на контрол представлява преценката на административния орган за квалификацията на описаното деяние като нарушение и съответствието на санкцията спрямо него.

В обжалваните три случая по т.4, т.5 и т.6 от оспорената заповед, санкциите „финансова неустойка“ са наложени за това, че лечебното заведение е изискало и получило неправомерно заплащане на допълнителни суми, съответно 50 лв., 25 лв. и 25 лв. за „Подобрени битови условия“ без същите да са заявени писмено от пациента, който да е декларирал желанието си да се възползва от предоставянето им.

Последното се явява неизпълнение на чл.24б от Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ, според който: „Допълнително поисканите услуги се заявяват писмено от пациента, който декларира, че е направил своя избор след представяне на ценоразписа на услугите“, вр. чл.81, ал. 3 от Закона за здравето, а именно: „Условията и редът за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ по ал.1 се определят с Наредба на Министерския съвет“. Административният орган е приел, че е налице нарушение на чл.55, ал.2, т.3 и т.7 от ЗЗО, чл.30, т.5 във вр. с чл.344, ал.1, т. 1 и чл.350 от НРД за МД за 2020 – 2022 г.

Неправилна е констатацията на административният орган относно избраната услуга. В приложените по делото декларации /л. 38, л.43 и л.48/ става ясно, че пациентите са запознати с ценоразписа на услугите на лечебното заведение. Във всеки един от описаните случаи, пациентът е декларирал писмено желанието си за допълнително поисканата услуга, чрез поставяне на знак в полето срещу желаната услуга и полагаането на собственоръчния си подпис под заявяването на услугата. Фактът, че е поставен знак на обозначеното за целта място, води до единственият възможен извод, че пациентите са направили своя избор, а именно да ползват допълнително заявената услуга „Подобрени битови условия“, която същите са доплатили. Недопустимо е разширителното тълкуване на органа на разпоредбата на чл. 24б от Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ за необходимостта от

поставяне на подпис, освен под представената „декларация“ и срещу всяка от желаните от него услуги. Извършеното от органа разширително тълкуване на изискването е неправилно и е довело до грешни констатации от страна на органа за липса на декларация за допълнително поисканите услуги.

Предвид изложеното, настоящият съдебен състав намира оспорената заповед за издадена от компетентен орган, в кръга на предоставените му правомощия, в изискуемата се от закона форма за валидност, при стриктно спазване на административно производствените правила, но като постановена в нарушение на материалния закон, като заповедта следва да бъде отменена в обжалваната част по т.4, т.5 и т.6.

При този изход на спора в полза на жалбоподателя следва да се присъдят поисканите от него разноски за държавна такса в размер на 50лв.

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 АПК Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед № РД-25-593/02.05.2023 г., издадена от Директора на РЗОК – Б., в частта по т. 4, т. 5 и т. 6, с която на „Многопрофилна болница за активно лечение Сърце и Мозък“ ЕАД, [населено място] са наложени санкции „финансова неустойка“ в размер на по 200 лева за установени 3 нарушения на НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г. на условията и реда за оказване на медицинска помощ.

ОСЪЖДА Районна здравноосигурителна каса – Б. да заплати на „Многопрофилна болница за активно лечение Сърце и Мозък“ ЕАД деловодни разноски в размер на 50 лева.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: